

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ διαειπέμεν ἀλλήλοισιν.” 215

“Ὡς ἔφατ’, Ἀσφαλίῳν δ’ ἄρ’ ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
ὄτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.

οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἵαλλον.

“Ἐνθ’ αὐτ’ ἄλλ’ ἐνόησ’ Ἐλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα·
αὐτίκ’ ἄρ’ ἐς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον, 220
νηπενθές τ’ ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων.

ὅς τὸ καταβρόξιεν, ἐπεὶ κρητῆρι μιγείη,
οὐ κεν ἐφημέριός γε βάλῃ κατὰ δάκρυ παρειῶν,

οὐδ’ εἴ οἱ κατατεθναίῃ μήτηρ τε πατήρ τε,
οὐδ’ εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἷον 225

χαλκῶ δηϊόφεν, ὁ δ’ ὀφθαλμοῖσιν ὄρωτο.

τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
ἔσθλά, τὰ οἱ Πολύδαμνα πόρεν, Θῶνος παράκοιτις,

Αἴγυπτίη, τῇ πλείστα φέρει ζεῖδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἔσθλα μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά·
ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων 231

ἀνθρώπων· ἢ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ’ ἐνέηκε κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,

ἑξαυτίς μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·

“Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφὲς ἠδὲ καὶ οἶδε 235

ἀνδρῶν ἔσθλῶν παῖδες· ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτε ἄλλῳ

Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα·

ἢ τοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι

καὶ μύθοις τέρπεσθε· εἰκότα γὰρ καταλέξω.

218 a αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο R¹⁰ T 221 ἐπίληθον
Ag. Hdn. a c f g i j l Stob. Ecl. iv. 48. 30, Ael. H. N. iv. 41, xv. 19 :
ἐπιλήθον Ptol. Asc. : ἐπίληθες cet. 222 καταβρόξιεν k q Pal. :
-βρώξιεν cet. (γρ. καὶ μικρὸν καὶ μέγα . . . διχῶς ἢ γραφή schol.) : κατα-
βρέξ- P⁶ 226 δηϊόειεν f 227 μητιόφοντα Ca, γρ. Pal.
228 a αἰγυπτίη· ἢ τόσα φάρμακ’ ἤδη ὅσα τρέφει εὐρεία χθῶν L⁴ (prae-
missis } omissionis signis), L⁸ Pal. mg. (= Λ 741) 229 τὸ δὲ
αἰγυπτίη ἢ κατὰ δοτικὴν [H³ al.] νοητέον, . . . ἢ κατὰ ὀρθὴν καὶ εὐθειαν
Eust. τῇ] τόθι Theophr. H. P. x. 15. 1 : τὰ R¹¹, T corr. φέρει]
φύει Theophr. l. c. 230 μεμιγμένα] τετυγμένα Theophr. l. c.
231 ἐπεὶ σφισι δῶκεν Ἀπόλλων | ἰᾶσθαι Ag., siquidem scholiastis fides.
232 γρ. καὶ φαρμακῶν [φαρμάκων, φαρμακευτῶν codd., corr.
Buttmann] schol.

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω, 240
 ὅσσοι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι·
 ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί.
 αὐτόν μιν πληγῆσιν ἀεικελίησι δαμάσσας,
 σπείρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλών, οἰκῆϊ ἑοικώς, 245
 ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδν πόλιν εὐρύαγυιαν·
 ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἦϊσκε
 δέκτη, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 τῷ ἵκελος κατέδν Τρώων πόλιν, οἱ δ' ἀβάκησαν
 πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἷη ἀνέγνων τοῖον εἶοντα, 250
 καὶ μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνη ἀλέεινεν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἐγὼ λόεον καὶ χρίον ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δὲ εἴματα ἔσσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὄρκον
 μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι,
 πρὶν γε τὸν ἐς νῆας τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι, 255
 καὶ τότε δὴ μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
 πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκει χαλκῷ
 ἦλθε μετ' Ἀργείους, κατὰ δὲ φρόνιν ἦγαγε πολλήν·
 ἐνθ' ἄλλαι Τρῳαὶ λίγ' ἐκώκουν· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
 χαῖρ', ἐπεὶ ἦδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι 260
 ἀψ οἰκόνδ', ἄτην δὲ μετέστενον, ἦν Ἀφροδίτη
 δῶχ', ὅτε μ' ἦγαγε κείσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
 παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένην θάλαμόν τε πόσιν τε
 οὗ τευ δευόμενον, οὗτ' ἄρ φρένας οὔτε τι εἶδος."
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 265

242 ἀλλ' οἷον Parmeniscus : οἷον δ' αὖ Plat. Symp. 220 C, cf. 271
 τόδε ἔρξε f 244 μιν vulg. Dem. Ixion ap. Ap. Dysc. pron. 79. 25 :
 μὲν Ptol. Oroand. ib. o L² L⁵ R³ U¹, Plut. vit. Hom. ii. 136 248 ὁ
 κυκλικὸς [Lesches II. parv. xi] τὸ δέκτη ὀνοματικῶς ἀκούει sch.
 δέκτη f : δέκτην p 249 κατέβη p²³ K 251 ἀνηρώτων d fi :
 ἀνη(ει)ρώτων cet. 252 λόεον a g i o L⁴ : ἐλόεον vulg. ἔχριον b
 Ca R² R⁶ : ἔχρισ' e J 254 μὴ με p²³ H³ corr., μὴ μεν K 260 ἦ
 δὴ Crates : ἐπειὴ δὴ l M³ P⁵ U⁸ al. 261 οἶκον g j L⁵ U⁵ U⁸ Eust.
 263 νοσφισσαμένην a c f i l Pal. γρ. Eust. : -νη cet. 264 εἶδος]
 ἔργον R¹¹ V³ : ἔργα L⁵ U¹, cf. P 279 λ 550 265 δ' αὖτε προσέειπε
 βοῆν ἀγαθὸς μενέλαος b R¹¹

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

“ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες. ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε ἀνδρῶν ἠρώων, πολλὴν δ’ ἐπελήλυθα γαίαν· ἀλλ’ οὐ πω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν οἷον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ. οἷον καὶ τόδ’ ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ ἵππῳ ἐνὶ ξεστῷ, ἵν’ ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι Ἄργείων Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες. ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελυσέμεναι δέ σ’ ἔμελλε δαίμων, ὃς Τρώεσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι· καὶ τοι Δηϊφοβὸς θεοεἰκελὸς ἔσπετ’ ἰούση. τρὶς δὲ περιστειξάσ κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα, ἐκ δ’ ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους, πάντων Ἄργείων φωνὴν ἴσκουσ’ ἀλόχοισιν. αὐτὰρ ἐγὼ καὶ Τυδείδης καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς ἡμενοὶ ἐν μέσσοισιν ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας. νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὄρμηθέντε ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἐνδοθεν αἰψ’ ὑπακοῦσαι· ἀλλ’ Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἰεμένω περ. ἐνθ’ ἄλλοι μὲν πάντες ἀκῆν ἔσαν νῆες Ἀχαιῶν, Ἄντικλος δὲ σέ γ’ οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν ἠθέλεν· ἀλλ’ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μᾶστακα χερσὶ πίεζε νωλεμέως κρατερῆσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιοὺς, τόφρα δ’ ἔχ’ ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη.”
 Τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
 “Ἄτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν, ἄλγιον· οὐ γάρ οἱ τι τάδ’ ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον, οὐδ’ εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρῆ ἐνδοθεν ἦεν. ἀλλ’ ἄγετ’ εἰς εὐνὴν τράπεθ’ ἡμέας, ὄφρα καὶ ἤδη ὑπνῷ ὑπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.”

270 ἔσχε f Eust., cf. 705 273 om. H³ Pal. R¹¹ (= B 352)
 ἀργεῖοι f i o L⁴ 276 ath. priores quidam et Ar. 278 ἑταίρους
 g, cf. 666 285-9 Ἄρισταρχος τοὺς εἴ ἀθετεῖ . . . ὁ Ἄντικλος ἐκ τοῦ
 κύκλου [Lesches x] οὐκ ἐφέροντο δὲ σχεδὸν ἐν πάσαις sch. 293 om. d
 294, 5 signa omissionis (3) praef. L⁴ 295 παυσώμεθα, γρ.
 H³ Pal., cf. Ω 636

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
 λίσσομαι, εἵποτέ τοί τι πατήρ ἐμός, ἐσθλὸς Ὀδυσσεύς.
 ἢ ἔπος ἤέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε 330
 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί.
 τῶν νῦν μοι μνήσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες."
 Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 "ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
 ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάγκιδες αὐτοὶ ἐόντες. 335
 ὡς δ' ὀπότε ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
 νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
 κνημοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
 βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἐὼν εἰσήλυθεν εὐνήν,
 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφήκεν, 340
 ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
 αἱ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίῃ καὶ Ἀπολλῶνι,
 τοῖος ἐὼν οἴός ποτ' εὐκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ
 ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
 καὶ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί,
 τοῖος ἐὼν μνηστήρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς· 345
 πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοῖατο πικρόγαμοί τε.
 ταῦτα δ' ἄ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἐγὼ γε
 ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδόν, οὐδ' ἀπατήσω·
 ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρων ἄλιος νημερτής,
 τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω. 350
 Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
 ἔσχον, ἐπεὶ οὐ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἐκατόμβας.
 οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνήσθαι ἐφετμέων.
 νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
 Αἰγύπτου προπάροιθε, Φάρον δέ ἐ κικλήσκουσι, 355
 τόσσον ἀνευθ' ὅσσον τε πανημερὴ γλαφυρὴ νηῦς
 ἤνυσεν, ἢ λιγύς οὖρος ἐπιπνεΐησιν ὀπισθεν·

330 om. R⁹
 336 νεο[ι] γενέας Ar.
 Ἀρίσβη b (= Z 13)
 HOM. III.

331 ἐνίσπες ij L⁴ Pal. : ἐνίσπε cet., cf. 314
 338 ὃ δ' ἔπειτα] ὃ δέ τ' ὦκα a g ij 342 ἐν
 353 om. Zen.

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

ἐν δὲ λιμὴν εὖορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας εἶσας
 ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
 ἔνθα μ' εἰκοσιν ἡματ' ἔχον θεοί, οὐδέ ποτ' οὔροι 360
 πνεύοντες φαίνουθ' ἄλιαέες, οἳ ῥά τε νηῶν
 πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 καὶ νύ κεν ἦια πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' ἀνδρῶν,
 εἰ μὴ τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καὶ μ' ἐλέησε,
 Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἄλιόιο γέροντος, 365
 Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,
 ἢ μ' οἷω ἔρροντι συνήντετο νόσφι νῆταιρων·
 αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάσκον
 γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
 ἢ δ' ἐμεῦ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο φώνησέν τε· 370
 νῆπιός εἰς, ὦ ξεῖνε, λίην τόσον ἠδὲ χαλίφρων,
 ἦε ἐκὼν μεθιείς καὶ τέρπεται ἄλγεα πάσχων;
 ὡς δὴ δῆθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκειαι, οὐδέ τι τέκμωρ
 εὐρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων.
 ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον· 375
 ἐκ μέν τοι ἐρέω, ἢ τις σύ πέρ ἐσσι θεάων,
 ὡς ἐγὼ οὔ τι ἐκὼν κατερύκομαι, ἀλλὰ νυ μέλλω
 ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
 ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἶπέ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
 ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου, 380
 νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
 ὡς ἐφάμην, ἢ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεάων·
 τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 πωλεῖταιί τις δεῦρο γέρων ἄλιος νημερτής,

359 ἀφυσσόμενοι L⁵ R¹¹ U¹ (Ar. Γ 295, cf. Ψ 220), utraque l. ap. schol.
 363 μένος Pal. corr. ἐνικῶς καὶ μένος ἀνδρῶν schol. M³ ap. Ludw. A. H. T. i. 544 : μένε' codd., cf. Δ 447 Θ 61 364 μ' ἐσάωσε U⁸, Pal. m. r., Eust. 366 Εὐρυνόμη Zen. : εἰδομένη R¹⁷
 370 ἢ δέ μοι ἀντομένη Zen. 371 ἠδὲ Bekker : ἠὲ codd. 374 δέ τοι ἔνδοθεν ἦτορ Pal. R¹¹ (om. τοι), γρ. M³, cf. 467 378 ἀθανάτοις U⁸ R⁵ 379 ἔειπε Zen. (κακῶς), Heraclides ap. Eust. 1499. 35 r R¹⁷ un., cf. 468 380 κελεύθους H³ L¹ M³ Mon. R¹⁷ U⁸, cf. 469 ε 383

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

ἀθάνατος Πρωτεύς Αἰγύπτιος, ὅς τε θαλάσσης 385
 πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς·
 τὸν δέ τ' ἔμὸν φασιν πατέρ' ἔμμεναι ἠδὲ τεκέσθαι.
 τὸν γ' εἶ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
 ὅς κέν τοι εἴπησιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου
 νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσειαι ἰχθυόεντα. 390
 καὶ δέ κέ τοι εἴπησι, διοτρεφές, αἶ κ' ἐθέλησθα,
 ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
 οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
 ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος, 395
 μή πῶς με προῖδὼν ἠὲ προδαεὶς ἀλέηται·
 ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῶ ἀνδρὶ δαμῆναι.
 ὡς ἐφάμην, ἠ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
 τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκη, 400
 τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἴσι γέρων ἄλιος νημερτῆς
 πνοιῇ ὑπο Ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς,
 ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέεσι γλαφυροῖσιν·
 ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἀλοσύδνης
 ἀθρόαι εὐδουσι, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι, 405
 πικρὸν ἀποπνεύουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὁδμήν.
 ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἄμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
 εὐνάσω ἐξείης· σὺ δ' εὐ κρίνασθαι ἑταίρους
 τρεῖς, οἳ τοι παρὰ νηυσὶν εὐσσέλμοισιν ἄριστοι.
 πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος. 410
 φώκας μὲν τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν·
 αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσεται ἠδὲ ἴδηται,

388 γε λαβέσθαι d P¹ U⁸ 389 ὡς κέν k P² P⁴ P⁵: ὡς κεν·
 ὅπως ἄν Hesych. θαλάσσης bj L⁴, cf. κ 539, Hes. Opp. 648
 398 ἀμειβομένη προσέειπε L⁴ 399 om. P⁵ L⁴ U⁸ τοὶ γὰρ ἐγὼ
 τοὶ ξεῖνε d1a (= 383): τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν
 bei 400 δίχα [τοῦ ἡ Ludwich] Ἀρίσταρχος ἀμφιβεβήκει, cf. schol.
 Θ 68 Ξ 412: οὕτως ἔξω τοῦ ἡ βεβλήκει· Ζηνόδοτος δὲ καὶ Ἀριστοφάνης
 σὺν τῷ ἡ βεβλήκειν. cf. χ 275 403 σπέεσι d

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

λέξεται ἐν μέσσησι, νομεὺς ὡς πώεσι μῆλων.
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε, 415
αὐθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι.

πάντα δὲ γιγνόμενος πειρήσεται, ὅσσοι ἐπὶ γαῖαν
ἔρπετὰ γίνονται καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαῆς πῦρ·
ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλον τε πιέζειν.
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσι, 420

τοῖος ἐὼν οἶόν κε κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης λῦσαι τε γέροντα,
ἦρωσ, εἴρεσθαι δὲ θεῶν ὅς τις σε χαλέπτει,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσειαι ἰχθυόεντα.
ὡς εἰποῦσ' ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα. 425

αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἔστασαν ἐν ψαμάθοισιν,
ἦϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κίοντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἦλυθεν ἀμβροσίη νύξ·
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 430

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥώς,
καὶ τότε δὴ παρὰ θίνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
ἦϊα πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἐταίρους
τρῆϊς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν.

Τόφρα δ' ἄρ' ἦ γ' ὑποδῶσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον 435
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε·

πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα· δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἀλίησιν
ἦστο μένουσ'· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθομεν αὐτῆς·
ἐξείης δ' εὐνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἐκάστω. 440

ἔνθα κεν αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τείρε γὰρ αἰνῶς

414 ἴδησθα d o 415 ἔργον τε ἔπος τε b, cf. β 304 416 αὐθι]
καὶ Eust. 1502. 16: καὶ δ' ἐχέμεν Benti. 419 πιεζεῖν Apio (περισπᾶ),
cf. μ 164, 174, 196 420 αὐτὸς Ar. vulg.: αὐτὶς a b g i ἀμείβηται
i R⁷ U⁸ Eust. 421 ἴδησθε N O U⁵ U⁸: ἴδηαι cet. 432 om.
a b c g i j k 435 εὐρέι κόλπω d l q: εὐρέα πόντον e L⁵ 438 δια-
γνά(μ)ψασ' a d al. L⁴, Ar. lex. in v. 441 ἔνθα κεν f k o (αἰ πλείους
sch.): κεῖθι δὴ (δ' ἄρ') cet.

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

φωκάων ἀλιотреφέων ὀλοώτατος ὀδμή.
 τίς γάρ κ' εἰναλίῳ παρὰ κήτει κοιμηθείη;
 ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ.
 ἀμβροσίην ὑπὸ ῥίνα ἐκάστῳ θῆκε φέρουσα 445
 ἠδὺ μάλα πνείουσιν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν.
 πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ.
 φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες. αἱ μὲν ἔπειτα
 ἐξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 ἐνδιος δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὔρε δὲ φώκας 450
 ζατρεφέας, πάσας δ' ἄρ' ἐπώχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν.
 ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
 ὠίσθη δόλον εἶναι. ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
 ἡμεῖς δὲ ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ', ἀμφὶ δὲ χεῖρας
 βάλλομεν. οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης, 455
 ἀλλ' ἦ τοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
 αὐτὰρ ἔπειτα δράκων καὶ πάρδαλις ἠδὲ μέγας σῦς.
 γίγνεται δ' ὕγρον ὕδωρ καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
 ἡμεῖς δ' ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀνιάζ' ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδώς, 460
 καὶ τότε δὴ με ἔπεσιν ἀνειρόμενος προσέειπε.
 τίς νύ τοι, Ἄτρεος υἱέ, θεῶν συμφράσσατο βουλὰς,
 ὄφρα μ' ἔλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
 ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
 οἴσθα, γέρον, τί με ταῦτα παρατροπέων ἀγορεύεις; 465
 ὡς δὴ δὴθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
 εὐρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
 ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἶπέ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
 ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,

450 ἐνδιος a M³ P¹ P⁶ R⁵ Ap. lex. in v. γρ. εὔδιος Mon., cf. Λ 726
 454 δ' αἰψ' ἰάχοντες o p 457 πάρδαλις b M² Ap. lex. in v. :
 ἢ μὲν πάρδαλις διαφορεῖται Eust., cf. N 103 al., h. Aphr. 71, Strab. 619,
 Apio ap. Apoll. lex. in v. 461 ἀμειβόμενος d g i j l: ἀνειρόμενος
 vulg. (ἢ γραφή schol. H³), cf. 631 462 βουλήν d f i l q
 465 ἐρεῖνεις Ar. a c e k 466 πόντω o L⁴ 467 ἔνδοθι a c Mon.
 468 εἶπε R⁵, γρ. H³, cf. 379 469 κελεύθους q H³ uv., M³ R²:
 κέλευθον e L⁵, cf. 380

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα. 470
 ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 ἀλλὰ μάλ' ὤφελλες Δίί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσι
 ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
 σὴν ἐς πατρίδ' ἴκοιο πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
 οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι 475
 οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαίαν,
 πρὶν γ' ὄτ' ἂν Αἰγύπτιοι, διπετέος ποταμοῖο,
 αὐτὶς ὕδωρ ἔλθῃς ῥέξις θ' ἱερὰς ἐκατόμβας
 ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
 καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοί, ἦν σὺ μενοινᾶς. 480
 ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 οὐνεκά μ' αὐτὶς ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
 Αἰγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλήην τε.
 ἀλλὰ καὶ ὡς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω, γέρον, ὡς σὺ κελεύεις. 485
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 ἦ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοί,
 οὐς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
 ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηός,
 ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν. 490
 ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 Ἄτρεΐδῃ, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τί σε χρὴ
 ἴδμεναι, οὐδὲ δαῆναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
 δὴν ἄκλαντον ἔσεσθαι, ἐπεὶ κ' εὖ πάντα πύθηαι.
 πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν γε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο· 495
 ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχη δέ τε καὶ σὺ παρήσθα.
 εἷς δ' ἔτι που ζῶδς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.

475 τ' ἰδέειν codd., τ' om. Porph. qu. II. 213, 10 Bentley
 476 οἶκον ἐς ὑψόροφον b Mon. R¹¹ 477 διειπετέος Zenodotus
 (Zenodorus schol. M³) 484 μιν ἔπεσσιν] μύθοισιν a b g j o L⁴
 487 ἦ j H³ Pal. T: εἰ cet., cf. 28, 646 491 αὐτὶς e f i 493 οὐδέ σ'
 ὀίω b Mon. R¹¹ 495 δάμεν Ar. L⁴ P⁷ T: θάνον cet. (αἱ κοινότεραι)
 497 νόστῳ δὴ d L⁸ παρήες g j 498 om. Zen.

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι·
 Γυρῆσιν μιν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε

500

πέτρησιν μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης·
 καὶ νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνη,

εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε καὶ μέγ' ἀάσθη·
 φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.

505

τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδῆσαντος·
 αὐτίκ' ἔπειτα τρίαίωνα ἔλῶν χερσὶ στιβαρήσιν

ἤλασε Γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
 καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μείνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ,

τῷ ῥ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη·
 τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.

510

ὡς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πῖεν ἀλμυρὸν ὕδωρ.
 σὸς δέ που ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν

ἐν νηυσὶ γλαφυρήσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺ

515

ἵξεσθαι, τότε δὴ μιν ἀναρπάξασα θύελλα
 πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρειν βαρέα στενάχοντα,

ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης
 τὸ πρὶν, ἀτὰρ τότε ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.

ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
 ἄψ δὲ θεοὶ οὔρου στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο,

520

ἦ τοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
 καὶ κύνει ἀπτόμενος ἦν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ

δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαίαν.
 τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπός, ὃν ῥα καθείσεν

525

Αἴγισθος δολόμητις ἄγων, ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθὸν
 χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὁ γ' εἰς ἐνιαυτόν,

μὴ ἔ λάθοι παριών, μνήσαιο δὲ θούριδος ἀλκῆς.

500 μιν a c d j l: μὲν cet. ἐδάμασσε R⁷, γρ. H³ Pal. 508 ἔμβαλε
 L⁴ 511 ἐν οὐδεμιᾷ ἐφέρετο. καὶ λίαν γὰρ ἐστὶν εὐτελής· θαυμάσαιμεν
 δ' ἂν πῶς παρέλαθε τὸν Ἀρίσταρχον ὀβελίσαι αὐτόν schol. 516 βαρέα]
 μεγάλα a f c j L⁸ P¹: μεγάλως d 517 ἐσχατιῆς b c d k
 517, 518 perperam post 520 transposuit Bothe

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

βῆ δ' ἔμεν ἀγγελέων πρὸς δῶματα ποιμένι λαῶν.
 αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
 κρινάμενος κατὰ δῆμον εἰκόσι φῶτας ἀρίστους 530
 εἶσε λόχον, ἐτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
 αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
 ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
 τὸν δ' οὐ εἰδὸτ' ὄλεθρον ἀνήγαγε, καὶ κατέπεφνε
 δειπνίσσας, ὥς τις τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ. 535
 οὐδέ τις Ἀτρεΐδew ἐτάρων λίπεθ' οἷ οἱ ἔποντο,
 οὐδέ τις Αἰγίσθου, ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.
 ὧς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος, οὐδέ νύ μοι κῆρ
 ἦθελ' ἔτι ζῶειν καὶ ὄραν φάος ἡελίοιο. 540
 αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
 δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἄλιος νημερτής·
 μηκέτι, Ἀτρέος υἱέ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς οὔτω
 κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν· ἀλλὰ τάχιστα
 πείρα ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαίαν ἴκηαι. 545
 ἢ γάρ μιν ζῶόν γε κιχήσειαι, ἢ κεν Ὀρέστης
 κτεῖνεν ὑποφθάμενος· σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσαιοι.
 ὧς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
 αὐτίς ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀχνυμένῳ περ ἰάνθη·
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων. 550
 τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε,
 ὅς τις ἔτι ζῶὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ
 ἢ ἐθανών· ἐθέλω δὲ καὶ ἀχνύμενός περ ἀκοῦσαι.
 ὧς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 υἱὸς Λαέρτew, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων· 555
 τὸν ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα,
 νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἢ μιν ἀνάγκη

534 οὐκ codd. em. Bentley
 R⁷, γρ. H³
 αἰεὶ vulg. (= α 68)
 535 ὡς εἶγε g
 538 κατέκλασε
 539 οὐδέ μοι ἦτορ a c g
 543 οὔτω f g i j k o Pal. :
 545 βαρυτόνωσ καὶ χωρὶς τοῦ ἰ sch. : πειρᾶν d r
 553 ἐν πάσαις ἠθετεῖτο sch.
 556 τὸν δ' codd. em. Bentr.

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαίαν ἰκέσθαι·
 οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρητμοι καὶ ἑταῖροι, 560
 οἳ κέν μιν πέμπουσιν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι, διοτρεφὲς ᾧ Μενέλαε,
 ἄργει ἐν ἵπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν,
 ἀλλά σ' ἐς Ἥλυσιον πεδίου καὶ πείρατα γαίης
 ἀθάνατοι πέμπουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς,
 τῇ περ ῥήϊστη βιοτῇ πέλει ἀνθρώποισιν· 565
 οὐ νιφετός, οὔτ' ἄρ χειμῶν πολὺς οὔτε ποτ' ὄμβρος,
 ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὺ πνεύοντος ἀήτας
 Ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους,
 οὐνεκ' ἔχεις Ἑλένην καὶ σφιν γαμβρὸς Διὸς ἐσσι.
 ὡς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα, 570
 αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄμ' ἀντιθέοις ἐτάροισιν
 ἦϊα, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
 δόρπον θ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 575
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
 ἐν δ' ἴστοὺς τιθέμεσθα καὶ ἰστίᾳ νηυσὶν εἴσης·
 ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι καθίζον·
 ἐξῆς δ' ἐξόμενοι πολὴν ἅλα τύπτου ἐρετμοῖς. 580
 ἄψ δ' εἰς Αἰγύπτιο, διπετέος ποταμοῖο,
 στήσα νέας, καὶ ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
 χεῦ Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἔν' ἄσβεστον κλέος εἶη.
 ταῦτα τελευτήσας νεόμην, δίδουσαν δέ μοι οὔρου 585

563 σκοπητέον εἰ μὴ ὁ τοιοῦτος τοῦ Ἀπίωνος λόγος [ab ἰλύς derivantis]
 διὰ τοῦ ἰ γράφει τὴν τοῦ Ἥλυσιου ἔρχουσαν Eust. 567 λίγα Strabo
 29 πνεύοντος e q (διὰ τοῦ ὁ schol.) Apollodor. ap. Porph. ap. Stob.
 Ecl. i. 49 = 1020, sch. Eur. Phoen. 211 (cod. unus): πνεύοντας cet.:
 διαπνεύουσιν ἀηται Ar. Probl. 943 b 23 (fort. om. 568) 569 ἐν ἐνίοις
 οὐ φέρεται ὁ στίχος schol. φίλος pro Διὸς quidam 573 κατήλυθον
 f k Pal. 574 ὡπλ. H³ L³ al. 578 ἐῆσιν p H³ corr. νηὸς
 εἴσης g j L⁴: νηὶ μελαίνῃ b 579 ἂν a b d f k: ἐν cet.

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

ἀθάνατοι, τοί μ' ὄκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
 ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
 ὄφρα κεν ἑνδεκάτη τε δωδεκάτη τε γένηται·
 καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα
 τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον εὖξοον· αὐτὰρ ἔπειτα
 δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδησθα θεοῖσιν
 ἀθανάτοις ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.”

590

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤδα·
 “ Ἀτρεΐδῃ, μὴ δὴ με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
 καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' ἀνεχοίμην
 ἤμενος, οὐδέ με οἴκου ἔλοι πόθος οὐδὲ τοκῆων·
 αἰνῶς γὰρ μῦθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
 τέρπομαι. ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἐταῖροι
 ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ· σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
 δῶρον δ' ὅττι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω·
 ἵππους δ' εἰς Ἴθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
 ἐνθάδε λείψω ἀγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
 εὐρέος, ᾧ ἐνὶ μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ κύπειρον
 πυροὶ τε ζειαί τε ἰδ' εὐρυφυῆς κρῖ λευκόν.
 ἐν δ' Ἴθάκῃ οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες οὔτε τι λειμών·
 αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἵπποβότοιο.
 οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος οὐδ' εὐλείμων,
 αἶθ' ἀλὶ κεκλίεται· Ἴθάκῃ δέ τε καὶ περὶ πασέων.”

595

600

605

Ὡς φάτο, μείδησεν δὲ βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

610

“ Αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
 τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
 δῶρων δ' ὅσσοι ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,

596 κέ με codd. em. Bentley 598 a οὐς λέλοιπα μετὰ νηὸς παρὰ
 νέστορι δίω pro versu hab. p, R⁷ U¹ (om. δίω), marg. H³ Pal.
 599 με| κε Ag. ἐρύκοις H³ U⁸ 604 τε καὶ a e H³: τε ἠδ'
 g k O U⁷ 606 αἰγίβοτον—ἐπήρατον Ag. 607 εὐδείελος Strabo
 454, cf. ν 234 609 γρ γήθησε H³ 611 ὀλοοῖο Crates
 613 δῶρον Br L⁴ Pal. R¹⁷, M² R¹⁰ uv., R² R⁶ ss. Eust. (δύναται διχῶς
 γράφεσθαι· ἢ γὰρ δώσω δῶρον, ἢ δώσω τῶν δῶρων)

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

κοῦροι ἔποντ'· Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἦ ἑοὶ αὐτοῦ
 θῆτές τε δμῶές τε· δύναϊτό κε καὶ τὸ τελέσσαι.
 καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐὺ εἰδῶ,
 ἦ σε βίη ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν,
 ἦε ἐκῶν οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπτύξατο μύθῳ.”

645

Τὸν δ' υἱὸς Φρονόιοιο Νοήμων ἀντίον ηὔδα·
 “ αὐτὸς ἐκῶν οἱ δῶκα· τί κεν ρέξειε καὶ ἄλλος,
 ὀππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος, ἔχων μελεδήματα θυμῷ,
 αἰτίζη; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιω εἴη.
 κοῦροι δ' οἱ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ' ἡμέας,
 οἳ οἱ ἔποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
 Μέντορα, ἦε θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐώκει.
 ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον
 χθιζὸν ὑπηοῖον. τότε δ' ἔμβη νηὶ Πύλονδε.”

650

655

Ἔσ' ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός,
 τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
 μνηστῆρας δ' ἄμυδις κάθισαν καὶ παῦσαν ἀέθλων.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός,
 ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
 πίμπλαντ', ὅσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἴκτην·

660

“ ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
 Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
 ἐκ τοσσῶνδ' ἀέκητι νέος παῖς οἴχεται αὐτῶς,
 νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
 ἄρξει καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλὰ οἱ αὐτῷ
 Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἥβης μέτρον ἰκέσθαι.
 ἀλλ' ἄγ' ἐμοὶ δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
 ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω

665

670

646 ἦ] εἴ ο L⁸ M⁴, γρ. p, cf. 28, 487 ἀπηύρατο ed. pr. γρ. H¹
 649 ἐκῶν] ἐγὼ Bentley cl. β 133 τό κεν g 654 ἠίθεον e h o
 Mon. R¹¹ 659 μνηστῆρας i k Pal. leg. schol. : μνηστῆρες cet.
 661, 662 ἐκ τῆς Ἰλιάδος [A 103, 104] μετηνέχθησαν οὐ δεόντως οἱ στίχοι
 schol. 664 δέ μιν R⁵, quidam ant. (κακῶς) 666 ἑταίρους g j,
 cf. 278 668 ἥβης μέτρον ἰκέσθαι Ar. a c d f l L⁴ : ἡμῶν πῆμα
 γενέσθαι cet. (αἱ κοινότεραι) : φυτεῦσαι M² R⁵ Eust., cf. p 597

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
ὡς ἂν ἐπισμυγερώς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός.”
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδ' ἐκέλευον
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος 675

μύθων, οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμενον
κῆρυξ γάρ οἱ εἶπε Μέδων, ὃς ἐπέυθετο βουλάς
αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἐνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείη·
τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια· 680

“Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
ἢ εἰπέμεναι δμωῆσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
μὴ μνηστεύσαντες μῆδ' ἄλλοθ' ὀμιλήσαντες
ὑστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν· 685

οἱ θάμ' ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλόν,
κτῆσι Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· οὐδέ τι πατρῶν
ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἐόντες,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν,
οὔτε τιwὰ ῥέξας ἐξάισιον οὔτε τι εἰπῶν 690

ἐν δῆμῳ· ἢ τ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλῆων·
ἄλλον κ' ἐχθαίρησι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοῖη.
κείνος δ' οὔ ποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
φαίνεται, οὐδέ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.” 695

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
“αἶ γὰρ δὴ, βασιλεια, τόδε πλείστον κακὸν εἶη.
ἀλλὰ πολὺ μείζον τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·

672 ἐπιμογερώς R⁵ un.: ἐπισμογερώς V³ 677 εἶπε codd., cf.
379 679 διὰ κ Pal. P⁷ R¹¹ T: πρὸς vulg. 682 ἢ om. Long.
de subl. 27 686 διχῶς, οἷ θ' ἅμα καὶ οἷ θάμα, ὃ καὶ ἄμεινον schol.
utrumque codd. 688 τῶν πρόσθεν Long. l. c. 690 ῥέξας κακὸν
ἔξετον Stob. Ecl. iv. 7. 8 691 ἢ e q R⁵ U⁸: ἢ cet., cf. γ 45

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

ἢ πρὶν μὲν πόσιω ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
 παντοίῃς ἀρετῆσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
 ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος. 815
 νῦν αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηός,
 νήπιος, οὔτε πόνων εὖ εἰδὼς οὔτ' ἀγοράων.

τοῦ δὲ ἐγὼ καὶ μάλλον ὀδύρομαι ἢ περ ἐκείνου.
 τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δεῖδια μή τι πάθησιν,
 ἢ ὅ γε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἔν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ. 820
 δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
 ἰέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι."

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδῶλον ἀμαυρόν·
 "θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δεῖδιθι λίην·
 τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἄμ' ἔρχεται, ἦν τε καὶ ἄλλοι 825
 ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι, δύναται γάρ,
 Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει
 ἢ νῦν με προέηκε τεῖν τάδε μυθήσασθαι."

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 "εἰ μὲν δὲ θεὸς ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
 εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κείνον οἷζυρόν καταλέξον,
 ἢ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἠελίοιο,
 ἢ ἤδη τέθνηκε καὶ εἶν' Αἴδαο δόμοισι." 830

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδῶλον ἀμαυρόν·
 "οὐ μὲν τοι κείνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
 ζῶει ὅ γ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν." 835

Ὡς εἰπὼν σταθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
 ἐς πνοιάς ἀνέμων· ἢ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε
 κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη, 840
 ὧς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῶ.

Μνηστήρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
 Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὀρμαίνοντες.

816 περιττὸς ὁ στίχος de eodem vers. schol. 726 821 τῶ
 d h l q 826 ἔσπεται b d f k o q: ἔσπετο U⁸: ἔσσεται C P²
 831 αὐδῆν b d k l q 833 ἦ] εἴ codd., cf. 28 839 ἀνέμου ε
 L⁵ Pal.

4. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ

ἔστι δέ τις νῆσος μέσση ἀλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης, 845
Ἄστερις, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.

845 om. (ex homoeoteleuto) s U⁸ Strab. 59 (hab. Steph. Byz. in v.
Ἄστερία)

8. Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Θ

οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 485

“ Δημόδοκ', ἔξοχα δὴ σε βροτῶν αἰνίζομ' ἀπάντων·
 ἢ σέ γε Μοῦσ' ἐδίδαξε, Διὸς παῖς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.
 λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον αἰεῖδεις,
 ὅσσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν Ἀχαιοί,
 ὥς τέ που ἢ αὐτὸς παρεὼν ἢ ἄλλου ἀκούσας. 490

ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον
 δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
 ὃν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε διὸς Ὀδυσσεύς,
 ἀνδρῶν ἐμπλήσας οἱ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν. 495

αἶ κεν δὴ μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
 αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν
 ὥς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὦπασε θέσπιω ἀοιδῆν.”

Ὡς φάθ', ὁ δ' ὀρμηθεὶς θεοῦ ἄρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδῆν,
 ἔνθεν ἔλων ὥς οἱ μὲν εὖσσέλμων ἐπὶ νηῶν 500

βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες,
 Ἀργεῖοι, τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
 ἦατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
 αὐτοὶ γὰρ μιν Τρώες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
 ὥς ὁ μὲν ἐστήκει, τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον 505

ἦμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δέ σφισιν ἦνδανε βουλή,
 ἢε διαπλήξαι κοῖλου δόρυ νηλεῖ χάλκῳ,
 ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης,
 ἢ ἑάαν μέγ' ἀγαλμα θεῶν θελκτῆριον εἶναι,
 τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν· 510

491 ἦ] γρ. καὶ ἦ . . . ἀντὶ τοῦ καθά schol. περ ἐὼν g L⁴ 492 αἶειδε
 Ap. lex. in Ἀειδε 494 δόλω Aristoph. Ar. d 495 οἱ ῥ' codd.
 499 ἤρξατο o L⁴ P⁶ T U¹: ἤρχετο cet. 501 a ἢ κατὰ πετράων
 βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρας hab. q U⁷, γρ. H¹, om. cet. (ἀρ . . . γὸς marg.
 U¹) = 508 506 ἄγχ' αὐτῶν d: ἄγχ' αὐτοῦ a H³ L² Pal., γρ. R¹⁷
 507 διαπλήξαι Ar.: διατμήξαι codd., cf. κ 440 508 ἄκρας
 e f j k q Macrobian. vi. 5. 4 leg. Eust. 509 ἢ ἑάαν d Macrobian. l. c.: ἢε
 ἑάν vulg. 510 om. R⁷

8. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Θ

αἷσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὶν πόλις ἀμφικαλύψῃ
 δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' ἦατο πάντες ἄριστοι
 Ἀργείων Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.

ἦειδεν δ' ὡς ἄστνυ διέπραθον νῆες Ἀχαιῶν
 ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες. 515

ἄλλον δ' ἄλλη ἄειδε πόλιν κεραϊζόμεν αἰπὴν,

αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα Διὸφόβοιο
 βήμεναι, ἧτ' Ἀρηα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.

κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα
 νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην. 520

Ταῦτ' ἄρ' αἰοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 τήκετο, δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.

ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιω ἀμφιπεσοῦσα,

ὅς τε ἐῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσησιν,
 ἄστέϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ· 525

ἢ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντα ἰδοῦσα

ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὄπισθε

κόπτουτες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὦμους

εἶρερον εἰσανάγουσι, πόνον τ' ἐχέμεν καὶ οἰζύν·

τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί· 530

ὡς Ὀδυσσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.

ἐνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,

Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,

ἦμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺν δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.

αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα· 535

“Κέκλυτε, Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,

Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγειαν·

οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' αἰεῖει.

ἔξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὄρωρε θεῖος αἰοιδός,

513 ἀργείων j k q : ἀργεῖοι cet. 524 πρόσθεν a b d H³ P¹ : προ-
 πάροιθε cet. 525 ἄστέϊ καὶ ὄρεσσιν Callistratus 526 ita Pal.

Z ut Bentr.: ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα codd. (ἐπιδοῦσα L⁵) 529 ἴρερον

Ap. lex. in lemm. (γρ. δὲ καὶ διὰ τοῦ ε̄ καὶ διὰ τοῦ ῑ) : invenitur et in
 littera Eι 539 ὄρετο a o

11. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Λ

“ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλῆος υἱέ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
 ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλήν
 εἴποι, ὅπως Ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσαν ἰκοίμην· 480
 οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιῖδος, οὐδέ πω ἀμῆς
 γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά· σείο δ', Ἀχιλλεῦ,
 οὐ τις ἀνὴρ προπάραιθε μακάρτατος οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.
 πρὶν μὲν γάρ σε ζῶν ἐτίομεν ἴσα θεοῖσιν
 Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσι 485
 ἐνθάδ' ἐὼν· τῷ μὴ τι θανῶν ἀκαχίζευ, Ἀχιλλεῦ.”

Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
 “μὴ δὴ μοι θάνατόν γε παραῦδα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
 βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλω,
 ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίωτος πολὺς εἴη, 490
 ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
 ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγανοῦ μῦθον ἐνίσπες,
 ἢ ἔπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι ἦε καὶ οὐκί.
 εἰπέ δέ μοι Πηλῆος ἀμύμονος εἴ τι πέπυσσαι,
 ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσι, 495
 ἢ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
 οὔνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
 οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
 τοῖος ἐὼν οἶός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
 πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργεῖοισιν. 500
 εἰ τοιόσδ' ἔλθοιμι μίνυθά περ ἐς πατέρος δῶ,
 τῷ κέ τεω στύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
 οἳ κείνον βιόωνται ἔργουσί τ' ἀπὸ τιμῆς.”

Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 “ἦ τοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος οὐ τι πέπυσμαι, 505
 αὐτὰρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο

478 πηλῆος O Thiersch : πηλέος a e i k : -έως cet. 483 τοπά-
 ροιθε b 487 αὐτις k 489 κε πάρουρος quidam (οὐκ εὔ), v. l. ap.
 Eust., L⁵ : καὶ παράρουρος Stob. Ecl. iv. 52. 2 492 ἐνίσπες i L⁴ P⁵ :
 ἐνίσπε cet., cf. γ 101 498 εἰ γὰρ Zen. 502 τεω e g i j k Eust.
 (οὕτως schol.) : τέως L⁵ : τῷ κέ τε τέω M⁴ : τέων Ar. cet.

11. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Λ

πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις·
 αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς εἵσης
 ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς.
 ἦ τοι ὄτ' ἀμφὶ πόλιω Τροίην φραζοίμεθα βουλᾶς, 510
 αἰεὶ πρῶτος ἔβαξε καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
 Νέστωρ ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νικάσκομεν οἴω.
 αὐτὰρ ὄτ' ἐν πεδίῳ Τρώων μαρναίμεθ' Ἀχαιοί,
 οὐ ποτ' ἐνὶ πληθυὶ μένεν ἀνδρῶν οὐδ' ἐν ὀμίλῳ,
 ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὄν μένος οὐδενὶ εἴκων· 515
 πολλοὺς δ' ἀνδρας ἔπεφνευ ἐν αἰνῇ δηϊότητι.
 πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
 ὅσσον λαὸν ἔπεφνευ ἀμύνων Ἀργείοισιν,
 ἀλλ' οἶον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ,
 ἦρω' Εὐρύπυλον· πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἐταῖροι 520
 Κήτειοι κτείνοντο γυναίων εἵνεκα δῶρων.
 κείνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
 αὐτὰρ ὄτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὄν κάμ' Ἐπειός,
 Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο,
 ἡμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον ἠδ' ἐπιθεῖναι· 525
 ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
 δάκρῳ τ' ὠμόργυνντο τρέμον θ' ὑπὸ γυῖα ἐκάστου·
 κείνον δ' οὐ ποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
 οὔτ' ὠχρήσαντα χροῖα κάλλιμον οὔτε παρειῶν
 δάκρῳ ὀμορξάμενον· ὁ δέ με μάλα πόλλ' ἰκέτευεν 530
 ἵππότην ἐξέμεναι, ξίφεος δ' ἐπεμαίετο κώπην
 καὶ δόρυ χαλκοβαρές, κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.

509 ἐς Σκύρον Br U⁸ 510 τροίην Ag. (τρισυλλάβως) L⁸ K T:
 τρώων U⁸ Eust. βουλήν g 512 νέστωρ δ' a e k l νικέσκομεν
 b f L⁴ L⁷ R¹⁰, γρ. p (διχῶς νικάσκομεν ἀπὸ τοῦ νικᾶν. νικέσκομεν ἀπὸ
 τοῦ νεικεῖν schol.) 513-515 om. L⁵ 513 ἐν πεδίῳ e h Eust.:
 ἀμφὶ πόλιω τροίην (τροίην g: τρωίην b: τρώων p J P¹) cet. (ex 510)
 514 οὐ ποτ' ἐνὶ πληθυὶ e g H³: οὔτε ποτ' ἐς πληθύν cet. 517, 518 om.
 V⁴ 521 κήτειοι et χήτειοι quidam ant.: κήτει οἰκτεῖροντο j 525 περι-
 γραπτόν ὡς ἀπρεπῆ . . . Ἀρίσταρχος οὐκ εἶδε τὸν στίχον, ἕνια δὲ τῶν
 ὑπομνημάτων schol. 526 ἄλλοι μὲν j: ἔνθ' ἄλλοι πάντες κατὰ δούριον
 ἵππον Ἀχαιοὶ Ag. 530 ἐκέλευεν a d f l: ἐπίτελλεν c U¹ 531 ἐξέ-
 μεναι L⁴ (ἐμφατικώτερον τὸ ἐξέμεναι schol.): ἐξίμεναι cet.

13. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν

“ πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ,
 τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ’ εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
 χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι· λιπὼν δ’ ἔτι παισὶ τοσαῦτα
 φεύγω, ἐπεὶ φίλον νῆα κατέκτανον Ἰδομενεὺς,
 Ὀρσίλοχον πόδας ὤκυν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ 260
 ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσι,
 οὐνεκά με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης
 Τρωϊάδος, τῆς εἵνεκ’ ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
 οὐνεκ’ ἄρ’ οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον 265
 δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ’ ἄλλων ἄρχον ἑταίρων.
 τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρὶ
 ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ·
 νύξ δὲ μάλα δυοφερῆ κάτεχ’ οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας
 ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἐ θυμὸν ἀπούρας. 270
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γε κατέκτανον ὄξείϊ χαλκῷ,
 αὐτίκ’ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιῶν Φοίνικας ἀγανοὺς
 ἐλλισάμην, καὶ σφιν μενοεικέα ληΐδα δῶκα·
 τοὺς μ’ ἐκέλευσα Πύλουδε καταστήσαι καὶ ἐφέσσαι
 ἢ εἰς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί. 275
 ἀλλ’ ἦ τοί σφεας κείθεν ἀπόσατο ἴς ἀνέμοιο
 πόλλ’ ἀεκαζομένους, οὐδ’ ἤθελον ἐξαπατήσαι.
 κείθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
 σπουδῇ δ’ ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
 δόρπου μνηστῆς ἔην, μάλα περ χατέουσιν ἐλέσθαι, 280
 ἀλλ’ αὐτῶς ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
 ἔνθ’ ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα,
 οἱ δὲ χρήματ’ ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες

256 τροίη b

ιόντα fi
ad Γ 426

273 ληΐδα] ἦια Aristoph.
nus
cf. ι 73 ο 497
cet., cf. κ 31

258-261 om. a

269 ζοφερῆ· σκοτεινῆ Ar. lex. γρ. ζο L⁴ : στυγερῆ Herod.

270 ἀπηύρων g H¹

279 προερέσσαμεν Ar. (αἱ πᾶσαι) b d l H³ : προερεύσσαμεν cet.,

282 ἐπήλυθε U⁸ ed. pr. : ὑπήλυθε L⁵ U⁸ : ἐπέλλαβε

266 ἤρχον codd.

267 προσ-

272 κιῶν] θοῆν κ : θοῆν κιῶν f

274 ἀποφάσσαι (? ἀφέσσαι) Rhia-

cf. ι 73 ο 497
cet., cf. κ 31

13. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν

κάτθεσαν, ξνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες 285
οἴχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ."

ᾠς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἦϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίη·
καὶ μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 290

“ κερδαλέος κ' εἶη καὶ ἐπὶ κλοπος ὅς σε παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσει.
σχέτλιε, ποικιλομήτα, δόλων ἄτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες,
οὐδ' ἐν σῆ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν ἀπατάων
μύθων τε κλοπίων, οἳ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν. 295

ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε', ἐπεὶ σὺ μὲν ἐσσι βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἀπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· οὐδὲ σύ γ' ἔγνωσ
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἣ τέ τοι αἰεὶ 300

ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα.
νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω
χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
ᾠπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε, 305

εἶπω θ' ὅσσα τοι αἴσα δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσι
κῆδε' ἀνασχέσθαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκη,
μηδέ τω ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν,
πάντων, οὔνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν." 310

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

285 ἐκτιμένην e ἀποβάντες e 289 v. om. L⁴ Pal. εἰδυῖα
(-υῖα) fgk L⁷ 291 οὗ σε f L⁷ 293 δόλων ἄτερ quidam :
αἴτε, ὅ ἐστιν ἄατε Eust. 295 πλοκίων N m. rec. Eust. 1741. 58
πεδόθεν b R¹ R¹² U³ U⁴ Eust. : παιδόθεν vulg. unde παῖδες a, cf. h.
Herm. 473, Sapph. 68. 4, Alcaeus 48 A, 59, 100, Ibyc. 22. 3, I. G. Sic.
Ital. 139 300 αἰεὶ] γρ. ἄγχι H³ 303 τὴν σὴν a : τοι σὴν f P¹
307 ἀναπλήσαι e h Eust. 308 τοι L⁷ : πω V⁴

13. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν

ἄσπον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν
εἵματά τ' εὐποίητα, τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ' ἐπέθηκε θύρησι 370

Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
Τῷ δὲ καθεζομένῳ ἱερῆς παρὰ πυθμέν' ἐλαίης
φραζέσθην μνηστήρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἄρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 375

“διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
φράξεν ὅπως μνηστήρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἱ δὴ τοι τρίετες μέγαρον κάτα κοιρανέουσι,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα διδόντες·
ἢ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὄδυρομένη κατὰ θυμὸν
πάντας μὲν ἔλπει καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐκάστῳ, 380
ἀγγελίας προιεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.”

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
εἰ μὴ μοι σὺ ἕκαστα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες. 385

ἄλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς·
πὰρ δέ μοι αὐτὴ στήθι, μένος πολυθαρσῆς ἐνεῖσα,
οἶον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
αἶ κέ μοι ὦς μεμαυῖα παρασταίης, γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἀνδρεσσι μαχοίμην 390
σὺν σοί, πότνα θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.”

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“καὶ λίην τοι ἐγὼ γε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
ὅπποτε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καί τιν' οἴω
αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὔδας 395
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.

369 φαίηκες ἀγαυοὶ d1 C (= 120)
διὰ μεγάλθυμον ἀθήνην add. a d1 (= 121)

376 φράξεν

codd.

L⁵ P⁶: σὺ θεὰ τὰ ἕκαστα f

396 om. p²⁸ N (= 428)

369 a ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι

374 ἦρχε codd.

374 φθίσεσθαι L⁵: πείσεσθαι γρ. H³

380 μὲν β'

385 τὰ ἕκαστα

391 ὑπονοεῖται ὁ στίχος schol. om. U⁵

13. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν

ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι·
 κάρψω μὲν χροά καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
 ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
 ἔσσω ὃ κε στυγέησιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχοντα, 400
 κνυζώσω δέ τοι ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἔοντε,

ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστήηρσι φανήης
 σῆ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδί, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
 αὐτὸς δὲ πρότιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
 ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἦπια οἶδε, 405

παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
 δῆεις τὸν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
 παρ Κόρακος πέτρῃ ἐπὶ τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,
 ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
 πίνουσαι, τὰ θ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν. 410

ἔνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
 ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα
 Τηλέμαχον καλέουσα, τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεύ·
 ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα παρ Μενέλαον
 οἴχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴ που ἔτ' εἴης." 415

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "τίπτει τ' ἄρ' οὐ οἱ εἶπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἰδυῖα;
 ἦ ἵνα που καὶ κείνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχη
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσι." 420

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 "μὴ δὴ τοι κείνός γε λήην ἐνθύμιος ἔστω.
 αὐτὴ μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο
 κείσ' ἐλθών· ἀτὰρ οὐ τιν' ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἔκηλος
 ἦσται ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κείται.

398-401 ἀθετοῦνται μετὰ ἀστερίσκων ὡς ἐκ τῶν ἐξῆς [430-3] μετενη-
 νεγμένοι schol. 400 στυγέει τις ἰδὼν ἄνθρωπον v. l. ap. Eust.
 405 ἐπὶ οὖρος R⁴, cf. N 450 408 κρήνης μελανύδρου Crates
 (ἀγνωήσας μεταγράφει) ap. sch. Theocr. i. 117: Ἀρεθούσῃ interpr.
 Eraphroditus ἐν τῷ περὶ στοιχείων ib., Didymus et Heracleo in comm.
 ap. Steph. Byz. in v. 414 ἐς om. b Mon. παρ cfik: πρὸς cet.
 415 φχ. codd. ἢ Mon.: ἦν fik o: εἴ vulg., cf. ρ 308 χ 158.
 167 ψ 203 ω 404 417 εἶπες codd. 423 μόρον γρ. U⁵

ἢ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηὶ μελαίνῃ, 425
ιέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαίαν ἰκέσθαι
ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ οἶω, πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν."

Ὡς ἄρα μιν φαμένη ράβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
κάρψε μὲν οἱ χρῶα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι, 430
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος,

κνύζωσεν δέ οἱ ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἔοντε
ἀμφὶ δέ μιν ράκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα ῥυπόωντα, κακῶ μεμορυγμένα καπνῶ· 435

ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσσ' ἐλάφοιο,
ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.

Τὼ γ' ὡς βουλευσάντε διέτμαγεν. ἦ μὲν ἔπειτα
εἰς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος. 440

427 παρέξει γρ. H³ V⁴: αἰμάξαι C 428 om. ο U⁵ Eust.
430-3 ὅτι ἐντεῦθεν οἱ ἄνω [398-401] μετενηνεγμένοι εἰσὶν schol. versus
asteriscis not. U⁵ 430 ἐπὶ ci k P²⁸ Stob. Ecl. iv. 21. 24
434 βάλεν κακὸν c φᾶρος μὲν οἱ πρῶτα χιτῶνά τε εἴματ' ἔδωκε Diog.
Epist. vii. 2 Herch. 435 ῥωγαλέα] σμερδαλέα P³: λευγαλέα Diog.
ib. ῥυπόοντα g Eust., cf. § 87 ω 227 μεμορυγμένα P²⁸ Br (-γχμένα
R²) Phot. Suid. in Μωρότερος Μορύχου, Eust. 438 δ' εὔστροφος a 1
Br, γρ. U⁵

14. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ

“ τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ’ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 εἶη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἐδωδῆ
 ἠδὲ μέθῃ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐούσι,
 δαίνυσθαι ἀκέοντ’, ἄλλοι δ’ ἐπὶ ἔργον ἔποιεν· 195
 ῥῆϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
 οὔ τι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
 ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
 ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὐχομαι εὐρειάων,
 ἀνέρος ἀφνειοῦ πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι 200
 υἱέες ἐν μεγάρῳ ἡμὲν τράφεν ἠδ’ ἐγένοντο
 γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ’ ὠνητὴ τέκε μήτηρ
 παλλακίς, ἀλλὰ με ἴσον ἰθαγενέεσσιν ἐτίμα
 Κάστῳρ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὐχομαι εἶναι·
 ὅς τὸτ’ ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὧς τίετο δῆμῳ 205
 ὄλβῳ τε πλούτῳ τε καὶ υἰάσι κυδαλίμοισιν.
 ἀλλ’ ἦ τοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
 εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δὲ ζῶν ἐδάσαντο
 παῖδες ὑπέρθυμοι καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο,
 αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν καὶ οἰκί’ ἐνειμαν. 210
 ἠγαγόμεν δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
 εἶνεκ’ ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα
 οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ’ ἤδη πάντα λέλοιπεν·
 ἀλλ’ ἔμπης καλάμην γέ σ’ οἶομαι εἰσορόωντα
 γιγνώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἠλιθα πολλή. 215
 ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ’ ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη
 καὶ ῥηξηνορίην· ὅποτε κρίνοιμι λόχονδε
 ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσιν φυτεύων,

192 τοιαῦτα f U⁸ μάλ’] φίλε U¹ ss. 195 τ’ ἀκέοντ’ b c f i
 ed. pr. : κ’ ἀκέοντ’ d ἔργα c e g L⁷ τράποιντο o, γρ. U⁵ Eust.
 (cf. Γ 422 Ψ 53 π 144) 197 θυμῶ a d l 201 υἱέες ἐν b c f g :
 υἱες ἐνὶ vulg. μεγάροις L⁸ corr. ed. pr. 202 ἀλόχου b c g L⁷ U⁵ :
 ἀλόχων vulg. 203 ἰθαιγενέεσσιν g L⁴ : παρέφθαρται τὰ ἀντίγραφα
 τὰ ἔχοντα ἰθαιγενέεσσιν Epimerism. Hom. in Ἄσιος (An. Ox. i. 61. 9)
 204 Καλλίστρατος ἐν τῇ ἐκ Μουσείου καστῶρ φησι γεγράφθαι schol.
 H³. non liquet 205 ποτ’ b c e g 206 om. U⁵ 213 λέ-
 λοιπα R² Z 214 οιομαι εισοραασθαι [215 γινωσκοντ’ ?] p²⁸

14. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ

οὐ ποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγήνωρ,
 ἀλλὰ πολὺ πρῶτιστος ἐπάλμενος ἔγχει ἔλεσκον 220
 ἀνδρῶν δυσμενέων ὃ τέ μοι εἴξειε πόδεσσι.
 τοῖος ἕα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλου ἔσκειν
 οὐδ' οἰκωφελίη, ἣ τε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα,
 ἀλλὰ μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν
 καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες ἐϋξεστοὶ καὶ οἷστοί, 225
 λυγρά, τὰ τ' ἄλλοισίν γε καταριγηλὰ πέλονται.
 αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τὰ που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
 ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
 πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι νῆας Ἀχαιῶν
 εἰνάκισ ἀνδράσιν ἄρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν 230
 ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, καί μοι μάλα τύχχανε πολλά.
 τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
 λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
 δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τήν γε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς 235
 ἐφράσαθ', ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
 δὴ τότε ἔμ' ἠνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἴδομενῆα
 νήεσσ' ἠγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
 ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φῆμις.
 ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν νῆες Ἀχαιῶν, 240
 τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
 οἴκαδε σὺν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοῦς.
 αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῶ κακὰ μῆδετο μητίετα Ζεὺς·
 μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσι
 κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα 245
 Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
 νῆας ἐϋ στείλαντα, σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν.

220 ἔλεσκον **cp** 222 ἔ' ἐν **cfi**: ἔην, om. ἐν **JP³R¹⁰U¹**:
 ἔον om. ἐν **U⁸** cum ἐν **Eust.**: ἕα om. **d P¹** 226 καὶ ῥιγηλὰ **de**
 228 τ' om. **j Clem. Alex. strom. vi. 2. 7** 230 ἠρξα **codd.** 231 καί
 σφιν **Zen.** πολλά **b c f i k**, γρ. **e**: πάντα **cet.** 232 ita **vulg.**:
 ἔξη- **df**: ἔξε- **1 L⁷**: ἔξευ- **L⁵R¹⁰U⁸** 234 τετάγμην **b c g**
 237 ἠνωγαν **f** 239 φήμη **a g L⁵M²** 243 εὐρύοπα **e**

14. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ

ἐννέα νῆας στείλα, θοῶς δ' ἐσαγείρετο λαός.
 ἐξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρήρηες ἑταῖροι
 δαίνυντ'. αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήϊα πολλὰ παρείχον 250
 θεοῖσιν τε ῥέζειν αὐτοῖσιν τε δαῖτα πένεσθαι.
 ἐβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης
 ἐπλέομεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραεῖ καλῶ
 ῥηϊδίως, ὡς εἶτε κατὰ ῥόον· οὐδέ τις οὖν μοι
 νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ ἄνουσοι 255
 ἡμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνήταί τ' Ἴθυνον.
 πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον εὐρρείτην ἰκόμεσθα,
 στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἔνθ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρήρηας ἑταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι, 260
 ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιᾶς ὄτρυνα νέεσθαι
 οἱ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐπισπόμενοι μένει σφῶ,
 αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτούς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' αὐτή. 265
 οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἄμ' ἠοὶ φαινομένηφι
 ἦλθον· πλήτο δὲ πᾶν πεδῖον πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέρανος
 φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 μείναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη. 270
 ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὄξείϊ χαλκῶ,
 τοὺς δ' ἀναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ᾧδε νόημα
 ποίησ'· ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
 αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο· 275
 αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὐτυκτον ἔθηκα

248 θυμός pro λαός b (ex O 240 Φ 417) 253 πλέομεν e: πλέομεν
 ἐν fi 255 ἀσκηθέες b d e Eust., cf. e 26 257 εὐρείην P³ P⁵
 258 στήσας δ' P⁵ U⁵: στήσαμεν J R¹⁰: στήσαμεν p U² 261 ὄτρ.
 codd. 262 σφῶν a d f l Eust. 263 μάλ'] μὲν k 269 ἔτλη]
 ἦδη f 272 ἀναγον b h i k L⁷: ἄγαγον cet. 273 ᾧδε] τοῦτο
 b fi

καὶ σάκος ὤμοιῖν, δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
 αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων
 καὶ κύσα γούναθ' ἐλών· ὁ δ' ἐρύσατο καὶ μ' ἐλέησεν,
 ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγεν οἴκαδε δάκρυ χέοντα. 280
 ἦ μὲν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίησιν,
 ἰέμενοι κτεῖναι—δὴ γὰρ κεχολώατο λίην—
 ἀλλ' ἀπὸ κείνος ἔρυκε, Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
 ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσάται κακὰ ἔργα.
 ἔνθα μὲν ἐπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγεια 285
 χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
 δὴ τότε Φοῖνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδώς,
 τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
 ὅς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ἦσι φρεσίν, ὄφρ' ἰκόμεσθα 290
 Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
 ἔνθα παρ' αὐτῷ μείνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
 ἀψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὦραι,
 ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο 295
 ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
 κείθι δέ μ' ὡς περάσειε καὶ ἄσπετον ὦνον ἔλοιτο.
 τῷ ἐπόμην ἐπὶ νηός, οἰόμενός περ, ἀνάγκη.
 ἦ δ' ἔθεεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραεῖ καλῷ,
 μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μῆδετ' ὄλεθρον. 300
 ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
 φαίνεται γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
 δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
 νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.

277 ἔκτοσι f 278 ἵππων J U⁵ 279 μ' ἐσάωσεν h L⁸ Pal.
 Eust. 280 δ' ἀνέσας ed. Aeolica 283 ἀλλά που [sc. αὐτός?] g
 ἐποπίζετο L⁷ 286 ἅπαντα d l L⁷ 289 ἀνθρώποισιν b c e g L⁷ :
 ἀνθρώπους cet. 291 κτήματ' ἔασι C P⁸ U⁶ 295 ἐφέσσατο Rhianus :
 ἐφείσατο Zen. 297 περάσειε g ed. pr. : περάσῃσι cet. ἄριτο
 L⁸ man. sec., γρ. H¹ 299 εὐκραεῖ f P⁶ 300 βούλετ' a d l, cf. h.
 Herm. 540 301 τὴν νῆσον a d l 304 κεφαλῆς g H¹ marg.
 πόντον g r L⁴, cf. μ 406

Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν· 305
 ἢ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῶ,
 ἐν δὲ θεείου πλήτο· πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
 οἱ δὲ κορώνησιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
 κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῶ, 310
 ἰστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρώροιο
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
 τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
 ἐννήμαρ φερόμην, δεκάτη δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
 γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῦμα κυλίνδον. 315
 ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φεῖδων
 ἦρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
 αἴθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
 χεῖρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἴκετο δώματα πατρός·
 ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἴματα ἔσσειν. 320
 ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κείνος γὰρ ἔφασκε
 ξεινίσαι ἠδὲ φιλήσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαίαν,
 καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς,
 χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
 καὶ νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι· 325
 τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κείτο ἀνακτος.
 τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
 ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλήν ἐπακούσαι,
 ὅπως νοστήσει' Ἰθάκης ἐς πῖονα δῆμον
 ἦδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν. 330
 ὤμοσε δὲ πρὸς ἐμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,

307 ἐκ pro ἐν d e C P¹ πλεῖτο g L⁵ P⁵ 312 ἐπὶ b f i o
 κῦμα O, cf. P 99 315 αἴη e J κόμισεν d l: νόμησε C
 317 ἀπριάδην Rhian.: ἀπριάτης Crates (κακῶς γράφει) ap. Ap. lex. in v.
 (39. 28 Bekk.) 318 αἴθρῳ Zen. Aristoph. Ar. codd.: αἴθρη schol. Ap.
 Rhod. iv. 765: λύθρῳ quidam ap. Ap. lex. in v. (κακῶς) 323 κειμήλια
 r⁷ f P⁶ 324 ἄλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν h Eust. 325 νύ κεν] νῦν b f
 H³ P⁶ R¹ 326 τόσσα a g Br U⁸ Eust. (πᾶσαι schol.): ὅσσα cet.
 328 ἐπακούσαι Aristoph. f p²⁸ P⁶ U² Strabo 329: ἐπακούση Ar.
 vulg.: ἐσακούσαι i 331 ὕμνε Eust. ἐπισπένδων ed. Aeol. p²⁸,
 cf. τ 288

14. Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ

νῆα κατειρῦσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,
 οἳ δὴ μιν πέμψουσι φίλην ἔς πατρίδα γαίαν.
 ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηὺς
 ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἔς Δουλίχιον πολύπυρον. 335
 ἔνθ' ὃ γέ μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ
 ἐνδυκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἦνδανε βουλή
 ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
 ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηὺς,
 αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο. 340
 ἐκ μὲν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἶματ' ἔδυσαν,
 ἀμφὶ δέ με ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
 ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρηαι
 ἐσπέριοι δ' Ἰθάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο.
 ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν εὐσσέλμῳ ἐνὶ νηϊ 345
 ὄπλῳ εὐστρεφεῖ στερεῶς, αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
 ἐσσυμένως παρὰ θίνα θαλάσσης δόρπον ἔλοντο.
 αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
 ῥηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας
 ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσση 350
 στῆθος, ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσσ' ἀμφοτέρησι
 νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
 ἔνθ' ἀναβάς, ὅθι τε δρύϊος ἦν πολυαυθέος ὕλης,
 κείμεν πεπτηῶς. οἳ δὲ μεγάλα στενάχοντες
 φοίτων· ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι 355
 μαίεσθαι προτέρω, τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
 νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
 ῥηϊδίως, καί με σταθμῶ ἐπέλασσαν ἄγοντες
 ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι."

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα· 360

335 πολύμηλον K R¹⁰ 336 ἐκάστῳ g o r 337 βουλή
 ἦνδανε θυμῷ O 338 δύη ἐπὶ πῆμα γένηται Aristoph. 342 με
 f j r L⁴: μοι cet. 343 ῥωγαλέον Rhianus U⁶ 345 ἐπὶ b P⁵ U⁸
 νηὸς P⁵ 349 κεφαλὴν δὲ Aristoph. r U⁵ uv. 351 διήρεσα
 b c e g i k 352 θύρηθ' f Eust. 353 δρύϊος o r C L⁵ πολυβεν-
 θεός V³ ὕλη o 355 ἀλλ' ἐπεὶ οὐ Eust.

14. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ

Ἦ ρα καὶ ἄργματα θύσε θεοῖς αἰειγενέτησι,
 σπείσας δ' αἶθοπα οἶνον Ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθῳ
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἔζητο ἦ παρὰ μοίρῃ.
 σίτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὃν ρα συβώτης
 αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποικομόνοιο ἀνακτος, 450
 νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος·
 παρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν.
 οἱ δ' ἐπ' ὄνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 σίτον μὲν σφιν ἀφείλε Μεσαύλιος, οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον 455
 σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι ἐσσεύοντο.

Νυξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακῆ, σκοτομήνιος· ἦε δ' ἄρα Ζεὺς
 πάννυχος, αὐτὰρ ἄη Ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυδρος.
 τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε, συβώτew πειρητίζων,
 εἴ πὼς οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἢ τιw' ἐταίρων 460
 ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεὶ ἐο κήδετο λίην·
 “ κέκλυθι νῦν, Εὐμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι,
 εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ ἀνώγει
 ἠλεός, ὃς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι
 καὶ θ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνήκε, 465
 καὶ τι ἔπος προέηκεν ὃ πέρ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
 ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω.
 εἴθ' ὡς ἠβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἶη,
 ὡς ὅθ' ὑπὸ Τροίην λόχον ἠγομεν ἀρτύναντες.
 ἠγείσθην δ' Ὀδυσσεὺς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος, 470
 τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἄρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
 ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἰκόμεσθα ποτὶ πτόλιw αἰπύ τε τεῖχος,
 ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπήϊα πυκνά,
 ἂν δόνακας καὶ ἔλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες

455 κοῖτην g O m. sec. P⁵ ss. 457 ἔοικεν ἢ σκοτομήνιος καὶ
 σκοτομήνεια γράφεσθαι Eust. citato fort. Heraclide 461 λίην]
 βουλήν U⁵ 462 κέκλυτε fort. U⁵, Eust. 464 χαλεπήναι E. M.
 425. 57 465 ἀνώγει Cl. Alex. paed. ii. 48. 1 466 καὶ τε Ath.
 179 F παρέθηκεν Aristoph. 469 τροίη g h P²⁸ P⁵ U⁵ Strab.
 599 470 ἠγείσθων b 471 ἦρχον codd. 474 τεύχεσι v. l. ant.
 HOM. IV. 3

14. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ

κείμεθα, νύξ δ' ἄρ' ἐπήλθε κακὴ Βορέας πεσόντος, 475
 πηγυλίσ· αὐτὰρ ὑπερθε χιῶν γένητ' ἠύτε πάχνη,
 ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
 ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
 εὐδον δ' εὐκηλοὶ, σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους·
 αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἐτάροισιν ἔλειπον 480
 ἀφραδίης, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγασέμεν ἔμπης,
 ἀλλ' ἐπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
 καὶ τότε ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγυὺς ἔοντα
 ἀγκῶνι νύξας· ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσε· 485
 'διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 οὐ τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλὰ με χεῖμα
 δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρά μ' ἤπαφε δαίμων
 οἰοχίτων' ἔμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φυκτὰ πέλονται·'
 ὡς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ, 490
 οἶος κείνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
 φθεγξάμενος δ' ὀλίγη ὑπὶ με πρὸς μῦθον ἔειπε·
 'σίγα νῦν, μή τίς σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ·'
 ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν εἶπέ τε μῦθον·
 'κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος. 495
 λίην γὰρ νηῶν ἐκὰς ἦλθομεν· ἀλλὰ τις εἶη
 εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
 εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι·'
 ὡς ἔφατ', ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας, Ἀνδραίμονος υἱός,
 καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν θέτο φοινικέεσσαν, 500
 βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
 κείμην ἀσπασίως, φάε δὲ χρυσόθρονος Ἥως.

476 ἔπειτα g Pal. marg. : ἐπι j v. om. r 478 ἄλλοι gh L⁴ P⁵ :
 ἄλλοι μὲν cet. 481 ἀφραδίης hp Eust. (-ais) : ἀφραδέως b c g :
 ἀφραδίη vulg. : ἀμαθία γρ. Br H³ V⁴ 485 ἀνόρουσε g j 488 ἤλασε
 Callistratus 489 ἔμεναι Callistratus 490 σχέτο i L⁵,
 γρ. U⁵ 494 θέτο b c e g 495 ἀθετεῖται ὡς ἐκ τῆς Ἰλιάδος
 [B 56] μετενηνεγμένος schol. ἐνύπνιος d g r 500 βάλε c e g r
 501 δ' ἰέναι g

ὥς νῦν ἠβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη·
 δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
 ἀμφοτέρων, φιλότῃτι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἐῆος· 505
 νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῖ εἴματ' ἔχοντα.”

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ', Εὖμαιε συβῶτα·
 “ὦ γέρον, αἶνος μὲν τοι ἀμύμων, ὃν κατέλεξας,
 οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς εἶπες·
 τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου, 510
 ὧν ἐπέοιχ' ἰκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα,
 νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ράκεα δυοπαλίξεις.
 οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι ἐπημοιβοὶ τε χιτῶνες
 ἐνθάδε ἐννυσθαι, μία δ' οἷη φωτὶ ἐκάστῳ.
 αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι τ' Ὀδυσσῆος φίλος υἱός, 515
 αὐτὸς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἴματα δώσει,
 πέμψει δ' ὄππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.”

ἌΩς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
 εὐνήν, ἐν δ' οἴων τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
 ἐνθ' Ὀδυσσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ 520
 πυκνήν καὶ μεγάλην, ἧ οἱ παρεκέσκειτ' ἀμοιβάς,
 ἐννυσθαι ὅτε τις χεῖμων ἔκπαγλος ὄροιτο.

ἌΩς ὁ μὲν ἐνθ' Ὀδυσσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
 ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνία· οὐδὲ συβώτῃ
 ἦνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι, 525
 ἀλλ' ὃ γ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὀπλίζετο· χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
 ὅττι ρά οἱ βιότου περικήδετο νόσφιν ἐόντος.
 πρῶτον μὲν ξίφος ὄξυν περιβαροῖς βάλετ' ὤμοις,
 ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἐέσσατ' ἀλεξάνεμον, μάλα πυκνήν,

503 καὶ ὁ Ἀθηνοκλῆς προηθέτει schol. 503-506 obelos praefig. U⁵ :
 504-506 uncino simplici notat M⁴, forte et R⁸, non autem Br
 509 ἐνίσπες eg, cf. γ 101 515-517 hab. ad f1 Eust., om. cet.
 516 δώσει] ἔσσει f CP⁶ 519 αἰγῶν τε καὶ οἴων eg P⁵
 521 μαλακὴν eg παρέχεσκειν ad (ἐν τισι διὰ τοῦ χ̄ schol.) : παρε-
 χέσκειτ' q Mon. R⁸ v. l. ap. Eust. ἀμοιβήν h O uv. 522 εἰνυσθαι
 Rhianus, Aristoph. : αἰνυσθαι P³ 526 κατελέξατο fj R⁹ : κατα-
 ρέξατο g : ὀπλίζετο l R⁴ Z : ὤπλ- cet. 528 στιβαροῦς ... ὤμους g

Ἡ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
 οἶχετ', Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἷον
 νόστου ὑπομνήσουσα καὶ ὄτρυνέουσα νέεσθαι.
 εὔρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἷον
 εὔδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο, 5
 ἦ τοι Νεστορίδην μαλακῶ δεδμημένον ὕπνω·
 Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκὺς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῶ
 νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἐγείρειν.
 ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 “Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησαι, 10
 κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
 οὔτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
 κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθης.
 ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοῆν ἀγαθὸν Μενέλαον
 πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμης. 15
 ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
 Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
 μνηστῆρας δώροισι καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα·
 μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτήμα φέρηται.
 οἴσθα γὰρ οἶος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός· 20
 κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπυίῃ,
 παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο
 οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος οὐδὲ μεταλλᾶ.
 ἀλλὰ σύ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα

2 ὄχ. codd. 3 νόστον efR⁹ 6 om. b 7 ἔλε bL⁵U⁸ 8 πατρὸς]
 θυμὸς L⁴ ἀγείρειν p q 10 οὐ μὲν Ap. lex. in v. Καλά τῆδ' U⁸:
 δὴν g 11 δώμασι σοῖσι O 16 γάρ τε bfi 17 περίβαλλεν
 r: περὶ κάλλει f 19 ἀθετεῖ Ἀριστοφάνης ἐπὶ σμικρολογία. ἐνιοι
 τοὺς γ' νοθεύουσιν schol. 24 post 25 posuit g, postponi voluit P⁵

δμῶάων ἢ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι, 25
 εἰς ὃ κέ τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
 ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἔρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῶ.
 μνηστήρων σ' ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
 ἐν πορθμῶ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
 ἰέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι. 30
 ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ οἴω· πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέξει
 ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσι.
 ἀλλὰ ἐκὰς νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα,
 νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμψει δέ τοι οὔρον ὀπισθεν
 ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε ρύεταί τε. 35
 αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
 νῆα μὲν ἐς πόλιω ὀτρῦναι καὶ πάντας ἐταίρους,
 αὐτὸς δὲ πρότιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
 ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἦπια οἶδεν.
 ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι· τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιω εἴσω 40
 ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρουι Πηνελοπείῃ,
 οὔνεκά οἱ σῶς ἔσσι καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας."

Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον,
 αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἠδέος ὕπνου ἔγειρε
 λὰξ ποδὶ κινήσας, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· 45

"ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
 ζευξον ὑφ' ἄρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσωμεν ὁδοῖο."

Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἠῦδα·
 "Τηλέμαχ', οὐ πως ἔστιν ἐπειγομένους περ ὁδοῖο
 νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ' ἔσσεται ἡώς. 50
 ἀλλὰ μὲν' εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θῆῃ

26 φήνωσι g H³ L⁴ Pal.: φήνωσι j: φάνωσι o: φαίνωσι cet.: δῶωσι
 h: δῶωσι θεός Eust. κεδρὴν r L⁵ R¹: κυδρὴν a o 27 τοί τι ἔπο.
 g Mon. U⁶: γε pro τι d: τι om. cet. ἄλλο δέ τοι ἔρέω· σὺ δ' ἐνὶ
 φρεσὶ βίλλεο θυμῶ e (praeter Br): λείπει τὸ ἔπος ἐν ἄλλω βυβλίῳ Br
 31 ὑποκτεύει Διονύσιος schol. 33 ἀπέχειν d 40 ἔνθα
 κεν q P⁵ marg. 43 γλαυκῶπις ἀθήνη e 44 a ἀγχού δ' ἰστάμενος
 προσέφη τηλέμαχος θεοειδής a d e 45 νοθεύεται ὡς διαπεπλασμένος
 ἐξ ἡμιστιχίου τῆς κ' Ἰλιάδος [158] schol. 48, 49 om. q P²⁸ (add.
 mg.) H² R² R⁴ 49 ἐπειγόμενον d: -ουσαν V⁴

Πηνελοπείη δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς
 πάνθ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε, 340
 βῆ ῥ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε.

Μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ,
 ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίου αὐλῆς,
 αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἐδριόωντο.
 τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἄρχ' ἀγορεύειν 345
 “ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
 Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
 ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν, ἢ τις ἀρίστη,
 ἐς δ' ἐρέτας ἀλιῆας ἀγείρομεν, οἳ κε τάχιστα
 κείνοις ἀγγείλωσι θεῶς οἰκόνδε νέεσθαι.” 350

Οὐ πῶ πάν εἶρηθ', ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
 στρεφθεὶς ἐκ χώρας, λιμένος πολυβενθέος ἐντός,
 ἰστία τε στέλλοντας ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
 ἠδὲ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἐτάροισι·
 “μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἶδε γὰρ ἔνδον. 355
 ἢ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ ἔσιδον αὐτοὶ
 νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.”

Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θίνα θαλάσσης,
 αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
 τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες. 360
 αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον
 εἶων οὔτε νέων μεταίξειν οὔτε γερόντων.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
 “ὦ πόποι, ὡς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
 ἦματα μὲν σκοποὶ ἴζον ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας 365
 αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
 οὐ ποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ

344 ἀγχοῦ g k, γρ. U⁵g j k l L⁸, γρ. e

356 εἶσιδον codd.

c e g j l Pal.: θινὶ cet.

ἔσσαμεν g

ἐπὶ a d l

345 ἀντίον ηῦδα r Mon.

347 οἱ b g h H³: μιν cet.357 om. U⁵: κιχάναι c: κιχῆσαι g

361 ἄλλων d

346 ἐτελέσθη

οὐ] μὴ e L²

358 θίνα

367 ἄεσσαμεν a d l:

16. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Π

νηϊ θεῶν πλείοντες ἐμίμνομεν Ἡῶ δῖαν,
 Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἐλόντες
 αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τῆος ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων. 370
 ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
 Τηλεμάχῳ, μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι· οὐ γὰρ οἴω
 τούτου γε ζῶντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.
 αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε,
 λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν. 375
 ἀλλ' ἄγετε, πρὶν κείνον ὀμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
 εἰς ἀγορῆν—οὐ γάρ τι μεθησέμεναί μιν οἴω,
 ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστὰς
 οὐνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν οὐδ' ἐκίχημεν·
 οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα· 380
 μή τι κακὸν ῥέξωσι καὶ ἡμέας ἐξελάσωσι
 γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον·
 ἀλλὰ φθέωμεν ἐλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος
 ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
 δασάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὐτε 385
 κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ' ὅς τις ὀπυῖοι.
 εἰ δ' ὑμῖν ὄδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
 αὐτόν τε ζῶειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
 μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἄλις θυμηδέ' ἔδωμεν
 ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος 390
 μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἢ δέ κ' ἔπειτα
 γήμαιθ' ὅς κε πλείστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.”
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ.
 τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
 Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ἀνακτος, 395
 ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
 ἠγείτο μνηστήηρσι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
 ἠνδανε μῦθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῆσιν·

382 ἄλλων e g h k Pal. : ἄλλον cet.

γρ. e 387 βόλεσθε d L⁴ : βούλεσθε cet.

d : πάντα Mon.

ἔπειτα om. a Br R² U¹

385 μετὰ U² : κατὰ δῆμον

389 χρήματα κατὰ

392 μόρσιμον a d l q

ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα 455
 ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα,
 λυγρὰ δὲ εἴματα ἔσσε περὶ χροῖ, μὴ ἔσσυβώτης
 γνοίῃ ἐσάντα ἰδὼν καὶ ἐχέφρουι Πηνελοπείῃ
 ἔλθοι ἀπαγγέλλων μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσαιτο.

Τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν· 460
 “ἦλθες, δι’ Εὐμαιε. τί δὴ κλέος ἔστ’ ἀνὰ ἄστν;
 ἦ ῥ’ ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
 ἐκ λόχου, ἦ ἔτι μ’ αὐτ’ εἰρύαται οἴκαδ’ ἰόντα;”

Τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφησ, Εὐμαιε συβῶτα· 465
 “οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
 ἄστν καταβλώσκοντα· τάχιστα με θυμὸς ἀνώγει
 ἀγγελίην εἰπόντα πάλιν δεῦρ’ ἀπονέεσθαι.

ὠμήρησε δέ μοι παρ’ ἐταίρων ἄγγελος ὠκύς,
 κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῆ μητρὶ ἔειπεν.
 ἄλλο δέ τοι τό γε οἶδα· τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν. 470

ἦδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι Ἑρμαιοσ λόφος ἔστίν,
 ἦα κιών, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
 ἐσ λιμέν’ ἡμέτερον· πολλοὶ δ’ ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
 βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι·
 καὶ σφέας ὠϊσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι οἶδα.” 475

ᾧ φάτο, μείδησεν δ’ ἱερὴ ἰσ Τηλεμάχοιο
 ἐσ πατέρ’ ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, ἀλέεινε δ’ ὑφορβόν.

Οἱ δ’ ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
 δαίνυντ’, οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 480
 κοίτου τε μνήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

459 μηδὲ] ἠδὲ α: οὐδὲ M² ss.: μὴ καὶ L⁵ P² 460 πεπνυμένος
 ἀντίον ἠῦδα U⁶: marg. οὗτος κείται τὸν καὶ τηλέμαχος πρότερος [κτλ.]
 461 δι’ j k: δὴ cet., cf. χ 157 Hes. Opp. 2 463 ἔνδον j: ἰόντι α
 Br H³ P¹: ἰόντες α 466 τὸ βλώσκοντα δύναται γραφῆναι καὶ βλώ-
 σκοντι Eust. 468 ἐλθὼν Harpocr. in v. ὀμηρεύοντας 469 μητέρι
 d1 471 ὅθι θ’ U⁸: ὅθι δ’ g Herod. N 791 481 δὴ τότε κοιμήσαντο
 g U⁸ Eust., γρ. Br H³ Pal.

22. ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ X

πάντοσε παπταίνοντες εὐδμήτους ποτὶ τοίχους·
οὐδέ που ἀσπίς ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι. 25
νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσι·

“ ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων
ἄλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες ὃς μὲγ' ἄριστος
κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.” 30

Ἴσκειν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
ὡς δὴ σφιν καὶ πᾶσιν ὄλεθρου πείρατ' ἐφήπτο.
τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ ᾧ κύνες, οὐ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι 35

δήμου ἀπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
δμῶησιν δὲ γυναιξὶ παρευνάξεσθε βιαίως,
αὐτοῦ τε ζῶντος ὑπεμνάσθε γυναῖκα,
οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι· 40
νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὄλεθρου πείρατ' ἐφήπται.”

Ὡς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντα ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλε·
πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον·
Εὐρώμαχος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν·

“ εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας, 45
ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπας, ὅσα ῥέξεσκον Ἀχαιοί,
πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κείται ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἄντινοος· οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
οὔ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων, 50
ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τὰ οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,

24 εὐτμήτους g κατὰ e 25 που a Br R¹: πω vulg.: ποι R³:
πη Eust. 30 ἐν a p Pal. Eust. 31-33 νοθεύεται ὑπὸ τῶν παλαιῶν
τὸ χωρίον τοῦτο Eust.: ἠπάτηται ὁ διασκευαστὴς ἐκ τοῦ ἴσκει ψεύδεα
[τ 203] schol. 35 οἴκαδε νεῖσθαι j p²⁸ Mon. R⁴ 37, 38 hoc ordine
a j k Eust., 38, 37 cet. 40 ἔπεσθαι f: ἔθεσθε a e j p²⁸ Eust.: ἔσεσθαι
vulg. (ἀναγνωστέον schol.) 43 hab. d f r, om. cet. 49 τάδε πάντα
k Pal. 50 οὔτι χατίζων a

ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον εὐκτιμένης βασιλεύοι
αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχῆσας.
νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται, σὺ δὲ φεῖδες λαῶν
σῶν· ἀτὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον, 55
ὅσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισι,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες εἰκοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκὸν τε χρυσὸν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὃ κε σὸν κῆρ
ἰανθῆ· πρὶν δ' οὔ τι νεμεσητὸν κεχολῶσθαι.”

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε, 61
ὅσσα τε νῦν ὑμῖν ἐστὶ καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
οὐδέ κεν ὧς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἢ μάχεσθαι 65
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ·
ἀλλὰ τιν' οὐ φεύξεσθαι οἶομαι αἰπὺν ὄλεθρον.”

ᾧ φάτο, τῶν δ' αὐτοῦ λῦτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος μετεφώνεε δεύτερον αὐτίς·
“ ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀόπτους, 70
ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐϋξοον ἠδὲ φαρέτρην,
οὐδοῦ ἀπο ξεστοῦ τοξάσεται, εἰς ὃ κε πάντας
ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
φάσγανά τε σπάσασθε καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
ἰῶν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν 75
ἄθροοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστνυ, βοῆ δ' ὤκιστα γένοιτο·
τῷ κε τάχ' οὔτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.”

ᾧ φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξύ,
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ 80
σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δ' ἀμαρτῆ δῖος Ὀδυσσεύς

56 εἰ μὲν διὰ τοῦ α, ὡς Ἀρίσταρχος καὶ ἄλλοι, ἔστι πληθυντικὸν...
εἰ δὲ διὰ τοῦ ε, ἔστιν ἐνικόν Herod. in E. M. 316. 25 58 ἀποτίσομεν
U⁶ 68 αὐτῶν g ed. pr. 70 τ' ἄρ g ed. pr. 72 ἐπὶ b c d f
80 ὀξεί χαλκῶ L⁵: ἐπταβόειον Pal. αὐτόν a g j ed. pr.
81 ἀμαρτεῖ d g: ἀμαρτῆ a e k